

Tình trạng nữ mại dâm bị bạo hành

Đỗ Văn Quân

Viện Xã hội học, Học viện Chính trị - Hành chính Quốc gia Hồ Chí Minh

Tóm tắt: Mặc dù những vấn đề liên quan đến phòng, chống bạo lực ở nhóm mại dâm nữ còn ít được nhắc đến, nhưng không thể phủ nhận sự tồn tại của hiện tượng này trong xã hội Việt Nam hiện nay. Để thực hiện các cam kết quốc tế cũng như thực hiện các chương trình quốc gia bảo vệ phụ nữ và phát triển xã hội, cần thiết phải triển khai các nghiên cứu nhằm tìm hiểu một cách đầy đủ tình trạng bị bạo hành mà người phụ nữ ở Việt Nam có thể gặp phải, trong đó có nhóm nữ mại dâm. Bài viết dưới đây là kết quả của đề tài: Tình trạng nữ mại dâm bị bạo hành - Một nghiên cứu định tính tại Hà Nội được thực hiện với hơn 30 trường hợp phụ nữ đã từng hành nghề mại dâm đang tham gia học tập và lao động tại Trung tâm Lao động-Xã hội (đóng tại xã Yên Bài, Ba Vì, Hà Nội) vào tháng 6/2009 với mục tiêu là mô tả và phân tích các vấn đề liên quan đến đối tượng, hình thức và bối cảnh nữ mại dâm bị bạo hành nhằm đưa ra cách tiếp cận và giải pháp mới cho vấn nạn mại dâm theo hướng giảm hại và bảo vệ quyền con người.

Từ khóa: Bạo hành nữ mại dâm; Bạo hành phụ nữ; Mại dâm.

I. Đặt vấn đề

Trong những năm gần đây, vấn đề bạo lực trên cơ sở giới ở nước ta, nhất là bạo lực gia đình, đã được quan tâm nghiên cứu khá nhiều. Tuy nhiên, tình trạng bạo lực bên ngoài gia đình ở nhóm phụ nữ hành nghề mại dâm - một hoạt động bị coi là bất hợp pháp - chưa thực sự được quan tâm trên các khía cạnh: nghiên cứu khoa học, quản lý kiểm soát, sự chia sẻ của cộng đồng, các dịch vụ trợ giúp... Cho đến nay, vẫn chưa có nghiên cứu đầy đủ nào về tình trạng bạo lực đối với nữ mại dâm. Những bài viết thường nhìn nhận vấn đề bạo lực, bóc lột nữ mại dâm theo khuynh hướng báo chí hoặc coi vấn đề mại dâm như là một tệ nạn xã hội cần phải triệt phá, một nghề bất hợp pháp với nguy cơ lây nhiễm bệnh tật... hơn là một trọng tâm bảo vệ quyền con người và giảm thiểu tác hại mà mại dâm có thể gây ra. Tra cứu của nhóm nghiên cứu trên mạng Google.com.vn ngày 11/9/2009 có 601.000 mục mang tiêu đề: “tệ nạn mại dâm”, 2.460 và mục có tiêu đề: “truy quét mại dâm”, tuy nhiên cụm từ “nữ mại dâm bị bạo hành” lại không có kết quả nào. Gần đây, tại kỳ họp lần thứ 37 (từ ngày 15/1 đến 2/2 năm 2007), Ủy ban về xoá bỏ phân biệt đối xử chống lại phụ nữ của Liên Hợp quốc (CEDAW) đã đưa ra nhận xét liên quan đến Việt Nam như sau: ủy ban cũng quan ngại về việc thiếu thu thập một cách hệ thống các số liệu về hiện tượng buôn bán người và bóc lột mại dâm. Điều này cho thấy mặc dù những vấn đề liên quan đến phòng, chống bạo lực ở nhóm mại dâm nữ còn ít được nhắc đến, nhưng không thể phủ nhận sự tồn tại của hiện tượng này trong xã hội Việt Nam hiện nay. Rõ ràng, để thực hiện các cam kết quốc tế cũng như thực hiện các chương trình quốc gia bảo vệ phụ nữ và phát triển xã hội, cần thiết phải triển khai các nghiên cứu nhằm tìm hiểu một cách đầy đủ tình trạng bị bạo hành mà người phụ nữ ở Việt Nam có thể gặp phải, trong đó có nhóm nữ mại dâm. Như vậy, có thể nói vấn đề nữ mại dâm bị bạo hành cần phải đặt ra như là một chủ đề nghiên cứu của khoa học theo hướng giảm hại và bảo vệ quyền con người. Bài viết này là một phần của kết quả nghiên cứu của đề tài: Tình trạng nữ mại dâm bị bạo hành - Một nghiên cứu định tính tại Hà Nội^(*). Mẫu nghiên cứu được thực hiện với hơn 30 trường hợp phụ nữ đã từng hành nghề mại dâm đang tham gia học tập và lao động tại Trung tâm Lao động-Xã hội vào tháng 6/2009 (đóng tại xã Yên Bài, Ba Vì, Hà Nội). Mục tiêu của bài viết là mô tả và phân tích các vấn đề liên quan đến: đối tượng, hình thức và bối cảnh nữ mại dâm bị bạo hành. Bài viết này đề cập đến các hành vi

bạo hành từ phía các nhóm đối tượng gồm chủ chứa, khách mua dâm, bạn tình, đồng thời phân tích các hình thức bạo hành khác nhau đối với gái mãi dâm cũng như các khía cạnh của mối quan hệ bất bình đẳng giữa chủ chứa, khách làng chơi, bạn tình và gái mãi dâm.

II. Các phát hiện

1. Bạo hành của chủ chứa

Mối quan hệ bất bình đẳng giữa nữ mại dâm và ông chủ/tú bà - một biểu hiện của bạo lực.

Mối quan hệ này có chung lợi ích là kiếm lời bằng hoạt động kinh doanh tình dục. Hoạt động kinh doanh này có đặc điểm là không được pháp luật thừa nhận, do vậy ít nhiều phải diễn ra trong sự che giấu, đối phó với cơ quan chức năng và dư luận xã hội. Vì là hoạt động bất hợp pháp cho nên các phát sinh xảy ra liên quan đến quá trình mua bán dâm, tổ chức mại dâm... không được pháp luật bảo vệ. Có một nguyên tắc ngầm nhưng phổ biến đó là các nữ mại dâm góp “cổ phần” bằng thân xác và khả năng trải nghiệm của nghề mại dâm, trong khi đó, các ông chủ, tú bà, bảo kê có trách nhiệm đầu tư địa điểm, tổ chức hành nghề, tìm kiếm khách hàng, lo lót các mối quan hệ, khống chế những khách làng chơi quấy rối... Tuy nhiên, nghiên cứu cho thấy sự hợp tác ở đây là hoàn toàn bất bình đẳng, bất lợi đối với nữ mại dâm. Dữ liệu phỏng vấn cho thấy: chủ chứa, tú bà, bảo kê thường có quyền lực tuyệt đối và ra lệnh, nữ mại dâm chỉ đóng vai trò tuân lệnh, tiếp khách, qua đó lấy càng được nhiều tiền của khách hàng càng tốt. Việc bạo hành của các ông chủ/ tú bà đối với nữ mại dâm là rất phổ biến, dưới nhiều hình thức khác nhau như: dưới chiêu bài giữ tiền hộ, cho vay nặng lãi, phạt tiền vì mắc lỗi, thậm chí là biến mại dâm thành nô lệ trong hoạt động kinh doanh tình dục; đánh đập, chửi mắng, sa thải và ép buộc sử dụng chất kích thích và quan hệ tình dục không mong muốn... Trong khi đó, nữ bán dâm thường không hoặc khó khăn trong việc từ chối và tự quyết định số phận của mình - tất cả những quyền đó họ đang bị chủ chứa/tú bà/bảo kê khống chế, định đoạt.

Lợi dụng thân xác, quyt tiền, phạt tiền, trả thấp hơn mức thoả thuận, cho vay nặng lãi...

Đây là những biện pháp bạo lực thường thấy, phổ biến của chủ chứa đối với nữ mại dâm. Để đạt được mục tiêu kiếm tiền làm giàu, các chủ chứa/tú

bà thực hiện các phương thức bóc lột và mang tính bạo lực đối với nữ mại dâm. Từ thông tin phỏng vấn trên 30 trường hợp cho thấy tất cả các nữ bán dâm trong quá trình hoạt động đều ít nhiều phải trải qua hình thức mang tính bóc lột và bạo lực này, nhất là khi họ tham gia bán dâm trong các nhà chứa. Kiểu bạo lực/cấp độ bạo lực này thường không dễ nhìn thấy vì nó được che đậy dưới nhiều chiêu bài tinh vi, chủ yếu hướng đến mục tiêu kinh tế, lợi nhuận của chủ chứa. Thực chất đây là một hình thức bạo lực của chủ chứa đối với nữ mại dâm, tuy nhiên nó lại dễ được nữ mại dâm chấp nhận hơn, kể cả những người mới hành nghề, trẻ tuổi, cũng như hành nghề lâu năm, nhiều tuổi hoạt động trong các nhà chứa. Vấn đề này có xu hướng giảm đối với những nữ mại dâm có sự trải nghiệm nhiều năm trong nghề. H là một nữ mại dâm đã vào nghề được 3 năm trước khi vào Trung tâm cho biết:

Ngoài việc sắp xếp khách cho bọn em thì cũng có lúc họ hỗ trợ. Ví dụ khi mình không có tiền thì có thể vay của chủ, nhưng phải trả lãi. Họ không cho mình không cái gì. Nếu vay 2 triệu hôm nay, mai phải trả 2,3 triệu đồng.

Trong khi đó, N đến từ một tỉnh thuộc vùng Tây Bắc xuống hoạt động mại dâm tại Hà Nội được 2 năm thì khẳng định:

Họ nói rất khéo léo, bảo là ở đây ăn uống với nhà chủ, rồi đi ra ngoài mua sắm thích gì thì mua, khách trả bao nhiêu thì đưa cho em 50%, nhưng bên trong thì em cũng không biết thực sự khách trả bao nhiêu. Ở chỗ em họ bắt phải đặt cọc trước, em phải đặt 7 triệu đồng, nếu em bị đuổi thì 5-7 triệu đó thuộc về người ta. Khi mắc lỗi do họ quy định thì họ cắt tiền, cắt tiếp khách.

Đánh đập, chửi bới, lăng nhục và dọa nạt đối với nữ mại dâm

Đây là những hình thức/cách thức mà các ông chủ/tú bà/bảo kê thường hay sử dụng để thực hiện uy quyền của mình đối với những nữ mại dâm dưới quyền mỗi khi trái lời. Các đối tượng được phỏng vấn đều thừa nhận đã từng ít nhiều bị chửi rửa bởi chủ chứa/tú bà với nhiều lý do, trong các bối cảnh diễn ra khác nhau...Nếu so với hình thức/cấp độ bạo lực như phân tích ở trên, hình thức/cấp độ bạo lực này thường xảy ra đối với những chị em mới tham gia vào nghề, bị lừa gạt, những người có ý định bỏ trốn, chạy ý từ chối tiếp khách.... D là một nữ mại dâm từng trải trong nghề 3 năm đã nhớ lại cô bắt đầu tiếp khách là do chủ thường xuyên dọa ép, dèp buộc

và đánh đập:

Họ ép và đánh em dã man lắm, những người đàn ông họ túm tóc em đánh, họ đá rồi đập đầu em vào tường. Họ bảo nếu không tiếp khách thì họ rạch mặt em ra. Sau 5 lần ép em như vậy thì em bắt đầu tiếp khách. Mặc dù em đã nhịn ăn nhưng họ bảo càng nhịn ăn thì họ càng đánh. Em bị nhốt biệt lập, không chịu được em phải đồng ý tiếp khách.

Không chỉ những nữ mại dâm mới vào nghề hay có ý định từ bỏ/chuyển nơi hành nghề mại dâm bị chủ bạo hành mà ngay cả những trường hợp đã có thâm niên hợp tác lâu dài với chủ vẫn bị bạo hành. Nh một nữ mại dâm có thâm niên 15 năm trong nghề cho biết:

Có đánh đập khi mà họ bảo em bán dâm cho anh này thì em bảo là em mệt quá rồi em không thể chịu được nữa. Xong người ta bảo thế bây giờ mày không làm thì mày đừng ăn thế rồi người ta đánh em một trận toi đời. Còn chuyện bị chửi rất là thường xuyên như cơm bữa và nặng nề. Nói chung là làm nghề như bọn em thì bị nghe chửi rất nặng lời.

Ép buộc nữ mại dâm quan hệ tình dục

Đây là hình thức bạo lực thường xảy ra đối với trường hợp các nữ mại dâm dưới trướng các ông chủ/bảo kê, nhất là đối với những nữ mại dâm trẻ, xinh đẹp và mới tham gia hành nghề. Trong những trường hợp như vậy, nữ mại dâm không chỉ bị chủ đánh đập, chửi bới, dọa nạt, bóc lột tiền bạc, mà còn bị các ông chủ, bảo kê thực hiện quan hệ tình dục trong điều kiện ép buộc và không được trả tiền. Kết quả phỏng vấn cho biết, có 10 trong số được hỏi khẳng định, đã từng bị ông chủ/bảo kê ép buộc quan hệ tình dục và không được trả tiền. Chẳng hạn, L một nữ mại dâm còn rất trẻ, tuy nhiên đã có 6 năm trải nghiệm trong nghề cho biết rằng:

Em làm thế thì cũng có người quản lý, em qua ba lần chủ. Lần thứ nhất thì cũng có bị đánh ép quan hệ tình dục với ông chủ. Thời gian đầu cũng có bảo kê, là nam giới. Bảo kê cũng có dùng bạo lực vì họ là người sắp xếp khách. Có khi cũng bị ép quan hệ tình dục với bảo kê, không từ chối được.

Biến nữ mại dâm thành nô lệ tình dục

Trong hơn 30 nữ mại dâm được tiến hành nghiên cứu, có 5 trường hợp nữ mại dâm thừa nhận bản thân đã có những giai đoạn bị chủ chứa giam

hãm, biến thành nô lệ tình dục trong thời gian từ 3-6 tháng. Khi rơi vào tình cảnh này thì cuộc sống của các nữ mại dâm chỉ là một vòng tròn mang tính chất khép kín trong ngày: ăn, trang điểm, quan hệ tình dục... và một chút thời gian nghỉ ngơi, họ phải làm việc như những cái máy. Bên cạnh những hình thức bạo lực thường thấy, trường hợp này còn chịu sự giám sát chặt chẽ, không cho liên hệ với thế giới bên ngoài, cướp đoạt quyền tự do của nữ mại dâm. Có thể nói đây là cách thức bạo lực dã man nhất, gây ảnh hưởng nặng nề nhất mà chủ chứa/tú bà/bảo kê gây ra đối với nữ mại dâm. Ng một nữ mại dâm đến từ một tỉnh thuộc vùng đồng bằng sông Hồng, có hơn 10 năm trải nghiệm với nghề mại dâm; đến với nghề bắt đầu từ việc bị lừa gạt bắt cóc và biến thành nô lệ tình dục trong khoảng 3 tháng, cô cho biết:

Toàn bộ tiền thu được từ việc bán dâm do chủ chứa thụ hưởng, không ai được nhận tiền công, kể cả tiền bo cũng phải nộp hết. Nếu ai cố tình giấu thì thế nào cũng bị “hỏi thăm” bằng đòn roi. Các ông ấy đánh xong không cho ra ngoài. Không cho ra ngoài trong khoảng 3 tháng. Ông ấy nhốt ở trong phòng, khi có khách thì mở, xong lại nhốt. Rất là khó khăn cho nên em mất tích mấy tháng. Em không có được liên lạc với gia đình.

Sa thải nữ mại dâm khi không còn giá trị

Đây thực chất cũng là một hình thức bạo lực của các chủ chứa/bảo kê đối với những nữ mại dâm không/ ít còn giá trị bán dâm. Đã có không ít bằng chứng cho thấy các ông chủ, tú bà sẵn sàng tống khứ ra đường những nữ bán dâm bị ốm đau, bệnh tật, già nua, quá đắt... không còn khả năng kiếm được nhiều tiền với nhiều lý do khác nhau. Đây là một kiểu hành xử dã man nhưng cũng thường thấy của các ông chủ/tú bà/bảo kê đối với nữ mại dâm làm việc trong các nhà chứa. Kết quả là sau khi bị bóc lột, bạo lực và thải loại phần lớn các nữ mại dâm bị đẩy ra ngoài đường, phải hoạt động trong các công viên, gốc cây với giá cả rẻ mạt và đầy nguy cơ rủi ro hơn. Th tham gia hoạt động mại dâm được 4 năm đã kể về một trường hợp bị chủ sa thải khi không còn khả năng kiếm tiền, vì bị nhiễm bệnh nan y cho hay:

Cứ 3 tháng họ mời bác sỹ đến xét nghiệm cho nhân viên. Nếu bị bệnh thì nhân viên bị đuổi đi. Có 1 chị bị bệnh nên bị đuổi đi, chị ấy khóc bảo là khi đến đây tôi còn nguyên vẹn. Bây giờ họ đuổi tôi như

một con chó. Thế là họ bảo mày đến đây còn kiếm ra tiền, bây giờ không kiếm được nữa thì đuổi đi. Chị ấy bị nghiện nên nhiễm bệnh.

Còn V một nữ mại dâm hoạt động tự do trước khi vào Trung tâm, bằng sự trải nghiệm của chính bản thân, cô cho biết:

Có một cái là em cảm thấy người ta kinh khủng quá. Nếu mình không tiếp người khách đó thì có khi thẳng tay người ta đuổi mình đi. Em đã từng bị chủ đối xử như vậy mấy lần rồi sau đó lại phải đi kiếm chỗ khác, nhưng cuối cùng vẫn phải ra đường đứng bắt khách.

2. Bạo lực của khách mua dâm

Thành phần khách mua dâm rất đa dạng, thuộc nhiều lứa tuổi khác nhau: không có nghề nghiệp ổn định, chiếm hơn 70%; doanh nghiệp chiếm hơn 16%; cán bộ, công nhân viên chức chiếm 3%; số còn lại là các nhóm xã hội khác (Ủy ban Quốc gia Phòng chống AIDS, ma tuý và mại dâm, 2009). Tất cả các nữ mại dâm đều thừa nhận bị khách hàng chửi rủa, lăng nhục; có khoảng 1/2 trong số đó đã từng bị khách hàng quyt tiền, trả tiền ít hơn so với thoả thuận; 1/3 khẳng định đã từng bị khách hàng đánh đập; hầu như tất cả cho biết đã từng ít nhất gặp 1 lần khách làng chơi yêu cầu hoặc thực hiện các kiểu quan hệ tình dục không mong muốn, gây đau đớn.

Khách làng chơi và nữ mại dâm - sự mua bán thường không ngang giá

Thực chất quan hệ giữa khách làng chơi với nữ mại dâm là quan hệ mua bán về xác thịt, mặc dù là hành vi bị pháp luật cấm đoán, tuy nhiên trong thực tế nó vẫn diễn ra hàng ngày một cách khá phổ biến, nhất là ở khu vực đô thị. Điều đáng nói ở đây là dường như quan hệ mua bán này thường không ngang giá. Người mua dâm thường có xu hướng lạm dụng hơn so với số tiền-cái giá mà anh ta thoả thuận ban đầu với nữ mại dâm, hay chủ chứa. Trong thực tế, có không ít khách làng chơi chỉ trả tiền mua dâm trong 1 lần nhưng thực tế họ đã quan hệ nhiều lần, thậm chí trả tiền không theo thoả thuận ban đầu. Nói cách khác họ đã thực hiện hành vi bạo lực liên quan đến kinh tế (trả tiền không đúng theo thoả thuận) đối với nữ mại dâm. Những trường hợp này thường xảy ra đối với nữ mại dâm làm tự do, không thông qua chủ chứa, bảo kê và ít có kinh nghiệm trong nghề. L một nữ mại dâm là tự do cho biết cô đã từng nhiều lần bị khách trả tiền không đúng theo thoả thuận ban đầu:

Đôi khi cũng có như vậy. Ví dụ, em đi làm... trước khi đi làm thì cũng mặc cả với nhau, đồng ý thì đi. Em nói 200 chẳng hạn, đến khi xong thì người ta chỉ còn 100.000 đồng. Khách quen thì chưa khách lạ thì rồi, chẳng hạn như là “bùng bo”.

Khách làng chơi không mang bao cao su và quan hệ tình dục không mong muốn

Có thể nói đây là một hình thức bạo lực khá phổ biến mà khách hàng gây ra cho nữ mại dâm. Đặc biệt, nữ mại dâm thường phải đối mặt với khách hàng quan hệ tình dục trong tình trạng sử dụng chất kích thích không được sự chấp thuận của nữ mại dâm (kích dục, ma túy, bia rượu, dụng cụ hỗ trợ quan hệ tình dục...), thậm chí không mang BCS khi quan hệ tình dục, bất chấp lời đề nghị của nữ mại dâm. Dữ liệu phỏng vấn cho biết phần lớn gần như các nữ mại dâm tham gia hoạt động khoảng 1 năm trở lên đều ít nhiều gặp những kiểu bạo lực tình dục do khách làng chơi gây ra. Điều này cho thấy số năm tham gia hoạt động mại dâm càng nhiều thì nguy cơ bị bạo hành về tình dục của nữ mại dâm càng tăng. Đồng thời, nó cũng phản ánh thực tế là dường như nữ mại dâm bị thương tổn do bạo lực tình dục của khách hàng gây ra là một việc khá phổ biến. Thông tin do nữ mại dâm mô tả về trình trạng khách làng chơi không mang BCS và quan hệ tình dục không mong muốn rất đa dạng. S là một nữ mại dâm chưa được 1 năm trong nghề nhưng câu chuyện cô bị khách làng chơi bạo hành thì đã khá thường xuyên với nhiều hình thức khác nhau:

Có một lần đi khách thì ông này không muốn đi bao, em bảo đi bao vào nhưng ông ấy uống rượu nên tát em một cái. Có lần thì khách bắt em quan hệ như kiểu tra tấn nhau ấy.

Còn L đã có 6 năm hoạt động mại dâm thì mô tả và đúc kết về sự trải nghiệm của mình khi khách làng chơi thực hiện hành vi tình dục không mong muốn như sau:

Em gặp khách bảo là làm thế này cho tao. Em bảo em không làm được thì họ đánh, em bị khoảng 4 -5 lần như thế. Khách như thế thì đa dạng lắm (...). Chuyện khách đòi hỏi kỳ quặc em gặp phải đến khoảng 30% số khách.

Khách làng chơi quan hệ tình dục mà không trả tiền cho nữ mại dâm

Nghiên cứu đã ghi nhận khoảng 2/3 trường hợp đã từng ít nhất 1 lần bị khách hàng quyt tiền. Thực chất phần lớn trong số họ là những tên lưu

manh, xã hội đen giả danh khách làng chơi thực hiện quan hệ tình dục không mất tiền. Trong vai là khách làng chơi (có thể trông rất lịch sự) đến rủ nữ mại dâm rời khỏi nơi quen thuộc để hãm hiếp, đánh đập và quyt tiền. Trong những trường hợp như vậy, nhìn bộ dạng bên ngoài, nữ mại dâm không thể nhận biết được, đâu là khách thật, đâu là bọn xã hội đen. Đáng chú ý là điều này xảy ra cả đối với nữ mại dâm tự do và chủ chứa. H một nữ mại dâm làm tự do cho biết đã từng bị khách làng chơi không trả tiền sau khi quan hệ tình dục, thậm chí còn bị đánh đập. Theo cô thật khó mà nhận biết đâu là khách làng chơi tử tế hay lưu manh trong xã hội:

Lần khác em đang đi một ông khách mới đầu thì nhìn ông ta hiền lành lắm không nghĩ là như thế. Nhưng mà khi đi khách rồi ... em đòi tiền thì anh ta bảo bây giờ tao không có tiền tao trả cho mày,... anh ta quay lại anh ta đánh đập em luôn, tại anh ta là đầu gấu. Cũng có khi làm việc xong thì mình vào phòng tắm rửa nên khách ở ngoài bỏ đi. Mình phát hiện thì họ đã đi xuống dưới đó rồi.

V một nữ mại dâm làm trong nhà chứa có bảo kê, tuy nhiên cô và các bạn của mình vẫn không tránh khỏi tình trạng bị ép buộc quan hệ tình dục, bị đánh đập và không được trả tiền:

Hôm đấy, một chị bị lôi vào tít làng, nó lấy dao ra ghè vào cổ chị kia bảo có đi không thế là sợ quá phải đi. Nó cho vào cái bãi tha ma, bắt chị ấy cởi quần áo ra, đi xong xuôi rồi mới cho chị ấy về. Còn em thì bị một thằng ép, em sợ quá em khóc. Nó bắt em cởi quần áo ra, em không cởi, nó đập đầu em vào tường, em giãy mãi. Từ lúc đấy em đi khách em sợ.

Khách làng chơi thoả thuận mua dâm nhưng lại lạm dụng nữ mại dâm

Đây chính là những trường hợp khách hàng chỉ trả tiền để mua dâm, tuy nhiên trong quá trình đó họ lại lạm dụng nữ mại dâm, nằm ngoài thoả thuận quan hệ mua bán dâm thông thường. Thực chất đây cũng chính là một hình thức bạo lực mang hình thức rất tinh vi đối với nữ mại dâm. Nghiên cứu cho thấy có rất nhiều khách mua dâm chỉ trả tiền mua dâm nhưng họ lại thực hiện các hành vi tình dục “khổ dâm”. Đây là một kiểu bạo lực do khách làng chơi gây ra một cách khá phổ biến đối với nữ bán dâm, tuy nhiên mỗi khách làng chơi lại có kiểu hành xử riêng. Họ thực hiện những hành vi như vậy đối với nữ mại dâm nhằm thỏa mãn những sở

thích không bình thường của bản thân trong bối cảnh mua bán dâm. Hành vi lạm dụng, “mượn cớ” nữ mại dâm để thoả những nhu cầu riêng tư, như massage để giải cơn buồn bực ở đâu đó; hoặc có những hành vi của người không bình thường. Dữ liệu phỏng vấn cho biết hầu hết khách định đã từng bị khách làng chơi hành hạ về thể xác, nhân phẩm trong quá trình quan hệ tình dục.

“Khổ dâm” thực chất là một kiểu bạo lực đối với nữ mại dâm mang tính “tổng hợp” của khách làng chơi. Bởi vì cùng lúc họ thực hiện rất nhiều hình thức bạo lực, như: tinh thần thông qua massage, lăng mạ; thể xác như đánh đập, trói buộc khi quan hệ tình dục; quan hệ tình dục không mong muốn... Sau đây là 2 trường hợp đã mô tả lại sự trải nghiệm của chính bản thân khi bị khách hàng thực hiện hành vi tình dục theo kiểu “khổ dâm”. Trường hợp của T:

Thông thường em tiếp khách chỉ nửa tiếng nhưng khách đó em phải tiếp một tiếng rưỡi. Người ta bắt em làm nhiều cái theo nhu cầu của người ta. Nhiều cái em không muốn nhưng người ta ép, rồi đánh, túm tóc em bắt em làm. Họ bắt em làm tình theo nhiều kiểu em không quen đi nhưng người ta vẫn ép em.

Trường hợp của Th:

...Họ bắt em làm đủ trò, em không làm thì họ bảo tao mất tiền mua vui mày phải phục vụ tao. Họ còn nhét giẻ vào mồm để em không kêu được thì họ lại thích. Ông ấy còn yêu cầu em cào xé trên người ông ấy.

3. Tội phạm và hành vi cướp giật, bắt cóc, hiếp dâm tập thể đối với nữ mại dâm

Nữ mại dâm đối mặt với nạn hiếp dâm tập thể

Tình trạng hiếp dâm tập thể đối với nữ mại dâm trong nghiên cứu được đề cập với tên gọi “pháo dàn”, vấn đề này đã được USAID nghiên cứu tại Campuchia (2006) đưa ra với thuật ngữ “hiếp dâm hàng loạt”. Nghiên cứu trên 30 trường hợp nữ mại dâm cho thấy có 5 trường hợp nữ mại dâm đã từng phải đối mặt với “pháo dàn” (thuật ngữ lóng chỉ những tên xã hội đen bắt cóc nữ mại dâm và cưỡng hiếp tập thể). Đây là hình thức bạo lực khủng khiếp, gây những tổn thương nghiêm trọng, toàn diện mà nữ mại dâm phải gánh chịu, tuy nhiên những kẻ thực hiện đều không được phát hiện và trừng trị. Nguy cơ bị “pháo dàn” có thể xảy ra với bất kỳ nữ mại dâm nào, không kể là có sự trải nghiệm hay chưa; làm tự do hay trong nhà chứa có

bảo kê. Ng, một nữ mại dâm đã bị “pháo dàn” khi cô hoạt động mại dâm tự do cho biết:

Có 1 lần em bị “pháo dàn”. Lần đó em rất sợ vì người ta vác một con dao bầu, người ta quán trong tờ giấy báo. Anh phải hình dung là khi đi qua một cái trạm cơ động người ta bắt dừng xe các người đấy cứ phóng như bay đến cơ động còn đuổi không kịp, mà trong khi đó em định kêu để các anh cơ động cứu em thế nhưng mà con dao ở sườn dí như thế này này, thì em không dám kêu, em kêu thì sợ họ sọc vào bụng em. Bấy người người ta chia thành 3 xe. Chúng đánh cho sưng hết cả mặt mũi, cả mồm ra trước khi hãm hiếp. Từ một giờ đêm cho đến 7h sáng và có 7 tên cùng hãm hiếp em trong lần đó.

Còn H, một nữ mại dâm làm cho bà chủ thì cho biết sự trải nghiệm của cô trong 1 lần đối mặt với “pháo dàn”:

Có một lần bọn nó gọi điện cho bà chủ bảo là phải phục vụ miễn phí cho bọn chúng. Em vào phòng chúng đang nghỉ thì em thấy ba thằng xã hội đen. Em chưa kịp quay ra thì bọn nó đóng cửa rồi. Lần đó em tiếp ba thằng một lúc, em tiếp trong 2 -3 tiếng. Lần đó thật là khủng khiếp, tiền cũng không nhận được từ bà chủ.

Lưu manh trán lột tiền và tài sản nữ mại dâm

Do nữ mại dâm là nhóm xã hội yếu thế, nhất là đối với những người làm tự do, đi khách buổi tối hoặc ở những nơi vắng vẻ... Đây chính là môi trường “lý tưởng” để bọn côn đồ, cướp giật nhắm vào và ra tay chiếm đoạt tiền hoặc tài sản có giá trị. Nghiên cứu cho biết có khoảng 1/3 thừa nhận đã từng bị cướp đoạt tài sản ít nhất 1 lần. Bối cảnh diễn ra thường là lúc nữ mại dâm tiếp khách xong và đối với nữ mại dâm làm theo hình thức tự do. Ng, một nữ mại dâm làm tự do cho biết:

Còn nhiều chứ, nhiều khi mình sơ ý là nó trộm cắp cướp ngay. Có một hôm, mới được khách trả tiền rồi, em đang cầm ổ tay và điện thoại thế là nó giằng một phát. Một thằng lấy xe máy ở ngoài sẵn, một thằng giật điện thoại rồi chạy ra lên xe đi luôn. Em làm ở đoạn đường đấy bị mất điện thoại nhiều.

4. Bạo hành bởi bạn tình của nữ mại dâm

Một công bố gần đây cho thấy hình thức bạo lực phổ biến nhất mà phụ nữ trên toàn cầu gặp phải là bị người bạn tình đánh đập. Qua phỏng vấn,

nhóm nghiên cứu nhận thấy các nữ mại dâm có một đặc điểm chung mang tính chất phổ biến đó là họ thường có ít nhất một người bạn tình trong quá trình hành nghề mại dâm. Các nữ mại dâm cho biết, do đặc điểm nghề nghiệp, họ thường có cơ hội/hoặc là mong muốn có một người bạn trai để chia sẻ giúp đỡ. Tuy nhiên, trong thực tế có rất ít nữ bán dâm gặp được người bạn trai tốt theo như mong muốn của họ. Phần lớn số bạn tình này thường nghiện ngập, cờ bạc, không nghề nghiệp ổn định, hay phụ tình... Kết cục, thay vì là chỗ nương tựa, giúp đỡ bạn gái, họ lại là một yếu tố làm gia tăng tình trạng bị bạo hành của nữ mại dâm. Trong nghiên cứu này có khoảng 1/2 trường hợp khẳng định đã từng bị bạn tình đánh đập, mắng chửi, ép buộc sử dụng chất kích thích và cưỡng đoạt tiền bạc và tài sản... Ng, nữ mại dâm làm tự do, đã trải nghiệm qua 3 bạn tình, trong đó có 1 người rất vũ phu và nghiện nặng. Trong khoảng 3 năm chung sống với nhau, người này thường xuyên gây ra bạo lực đối với cô:

Đêm thì đi cờ bạc, anh ta nghiện. Sáng về anh ta tìm mọi cách đánh đập em, có lần còn đóng cửa đánh em cơ. Đánh em thì có bữa chảy máu mồm rồi sưng mặt em không đi làm được kia. Thế thì em mới lên công an phường em tố cáo, thì công an phường bắt lên người ta chỉ phạt vì cảnh thôi cho về. Chắc là nghe người nào người ta nói cái Ng nó tố cáo mày thế nọ thế kia. Thế là anh ta đánh, đập bắt đền em ba triệu vì phạt đấy thì là em bị bắt vào đây.

Cũng theo lời của các nữ mại dâm, thì có thể họ cũng biết ít nhiều “lai lịch không trong sáng” của bạn tình, tuy nhiên họ rất có nhu cầu được yêu, giúp đỡ và hơn nữa họ rất ít có cơ hội để có thể tìm được một người bạn trai tốt trong xã hội. Có thể họ cũng biết những người bạn trai đến với mình chỉ là sự tìm kiếm nhất thời về tình - tiền chứ không phải là tình yêu thực sự như mong muốn, song họ vẫn cứ chấp nhận.

N, một nữ mại dâm có khá nhiều bạn tình, cho biết sự trải nghiệm của bản thân đối với 1 trong số bạn trai - người thường xuyên gây ra bạo lực đối với cô:

Ghen tuông thì là thường xuyên, mới đầu em hiểu, em yêu thì em không để ý lắm nhưng về sau thì em hiểu, người ta sống với em không hẳn là vì tình yêu. Nói chung là một là quan hệ, hai là vì tiền.

III. Kết luận và khuyến nghị

Từ sự phân tích trên có thể đưa ra một số nhận định như sau:

1. Từ góc độ tiếp cận quyền con người, nữ mại dâm là một trong những nhóm xã hội yếu thế đang phải đối mặt với tình trạng bị bạo hành một cách phổ biến (tất cả đối tượng được khảo sát đều ít nhiều bị bạo hành). Tình trạng này diễn ra trong suốt quá trình nữ mại dâm hành nghề, với nhiều hình thức và do nhiều đối tượng khác nhau gây ra.

2. Từ kết quả nghiên cứu có thể hiểu khái niệm bạo lực/bạo hành nữ mại dâm là các hành vi bạo lực xảy ra đối với nữ mại dâm do chủ chứa/bảo kê/ khách làng chơi/bạn tình...gây ra. Nó gây ra hậu quả nguy hiểm về thể chất, sức khoẻ tình dục, tâm lý và kinh tế đối với nữ mại dâm.

3. Trong khi chưa thể thực hiện được mục tiêu kiểm soát hay ngăn chặn một cách triệt để vấn đề mại dâm, các chương trình, chính sách phòng chống mại dâm cần chuyển mạnh sang hướng giảm hại, bảo vệ quyền con người và mang tính toàn diện hơn.

Để thực hiện tốt vấn đề này dưới đây là một số gợi ý về các hoạt động cần triển khai:

1. Thông qua các dự án trong nước và quốc tế, cần có những chiến dịch truyền thông về phòng chống bạo lực liên quan đến mại dâm trong xã hội. Bởi vì, nữ mại dâm là một nhóm xã hội dễ bị tổn thương và đứng trước nguy cơ bị bạo lực từ nhiều đối tượng khác nhau, nhất là: chủ chứa, khách làng chơi, bảo kê, bạn tình, người thực thi công vụ...

2. Xem xét, mở rộng phạm vi điều chỉnh của Luật Phòng, chống bạo lực gia đình (2007) sang các đối tượng ngoài xã hội, nhất là những nhóm xã hội yếu thế, trong đó có nữ mại dâm.

3. Trong quá trình đưa tin của báo chí và việc trấn áp, xét xử của các cơ quan thực thi pháp luật về các vụ việc liên quan đến mại dâm cần quan tâm đến khía cạnh bạo hành của nữ mại dâm- tư cách những người bị hại, khía cạnh quyền con người và giảm tác hại, giảm định kiến đối với nữ mại dâm. Chính sách phòng, chống mại dâm cần gắn liền với phòng chống bạo lực liên quan đến hoạt động mại dâm.

4. Cần thành lập các Trung tâm trợ giúp thân thiện với nữ mại dâm, nhằm can thiệp kịp thời khi họ gặp rắc rối, bị bạo lực khi hành nghề; tiến hành dạy văn hoá, ngoại ngữ, nghề kinh doanh nhỏ và ngắn hạn, học võ thuật, và phòng chống bệnh tật và bạo lực... Trong đó, hướng vào phát triển dịch vụ tư vấn, khám và điều trị bệnh cho các nạn nhân là nữ mại dâm mang tính phi lợi nhuận, được điều hành bởi những người có hoàn

cảnh tương tự hoặc các tổ chức cộng đồng.

5. Cần xây dựng tài liệu tuyên truyền, hướng dẫn kỹ năng phòng, chống bạo lực cho nhóm đối tượng nữ mại dâm.■

Chú thích

(*) Nghiên cứu được sự giúp đỡ về kỹ thuật của chương trình “Tiếp sức” do Công ty Tư vấn Đầu tư Y tế (CIHP) phối hợp với Viện Nghiên cứu Phát triển Xã hội (ISDS) với sự tài trợ về tài chính của quỹ Ford.

Tài liệu tham khảo

- Ban Thư ký Liên hợp quốc. 2006. *Bạo lực đối với phụ nữ từ góc nhìn toàn cầu* (Ngô Thị Tuấn Dung dịch và giới thiệu).
- Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội. 2005. *Báo cáo kết quả công tác phòng chống tệ nạn mại dâm giai đoạn 2001 – 2005 và mục tiêu, giải pháp giai đoạn 2006 – 2010*.
- Bộ Luật Hình sự. 1999.
- Pháp lệnh Phòng, chống mại dâm 2003.
- Trung Nam Tran, Roger Detels and Hoang Phuong Lan. 2006. *Condom Use and Its Correlates Among Female Sex Workers in Hanoi, Vietnam*. pg 159-167.
- USAID. 2006. *Violence and exposure to HIV among sex workers in Phnom penh, Cambodia*.
- Ủy ban về xoá bỏ phân biệt đối xử chống lại phụ nữ (CDAW). 2007. *Nhận xét kết luận về Việt Nam*. Khóa họp lần thứ 37.
- Ủy ban Quốc gia phòng chống AIDS, phòng chống ma túy và tệ nạn mại dâm, Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội. 2009. *Kỷ yếu hội nghị tổng kết công tác phòng chống HIV/AIDS, phòng chống tệ nạn ma túy, mại dâm năm 2008 và phương hướng triển khai thực hiện công tác năm 2009*.
- Văn phòng chính phủ. 2009. *Thông báo số 98/TB-VPCP: ý kiến kết luận của Phó thủ tướng Trương Vĩnh Trọng tại Hội nghị tổng kết 5 năm thực hiện Pháp lệnh Phòng chống mại dâm (2003-2008)*.
- Website: <http://www.ubphunu-ncfaw.gov.vn>.
- Website: <http://www.google.com.vn>.